

STOEVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemam za avstro-ogrsko dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četr leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četr leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četr leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tujo dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od petertonov petit-vrste po 12 h, če se oznanila tiska enkrat, po 10 h, če se tiska dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvole frankovati — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljanje je v Knaflovi ulicih št. 5, in sicer uredništvo v 1. nadstr., upravljanje pa v pritličju. — Upravljanju naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari

Uredništva telefon št. 34.

Laharnar.

Slovenci smo res uboga para. Vlada nas narodno in gospodarsko uničuje, prav sistematično uničuje, sedaj nas pa hoče še pripraviti ob zastopnika, ki bi branil naše pravice in koristi ter se potegoval za uresničenje naših želja in potreb.

Na Krasu kandidira v državni zbor — političen uradnik. Na Slovenskem smo doživeli že marsikaj nenavadenega, ali kaj takega vendar-le še ne. Uradniki niso nič novega kot kandidatje. V časih velikega pomanjkanja potrebnega razumuščva se je narod rad zatekel k uradnikom in jih je pošiljal v državni zbor, saj so precej redki taki možje, ki bi mogli zapustiti svoj poklic in prebiti kar več mesecev na Dunaju. Toda, če si je narod že izbral uradnika za poslanca, je bil to vedno neodvisni sodni uradnik ali profesor, nikdar pa se še ni zgodoval, da je narod svobodno izvolil uradnika par excellence — političnega uradnika. Sodni uradniki, šolniki in drugi so pač tudi javni organi, ali vendar niso taki v bistveni in nerazločljivi zvezi z vlado, kakor politični uradnik. Ta ni samo javen funkcionar, ta je del vlaže same, saj tvorijo politični uradniki skupaj z ministri vlado. Voliti političnega uradnika v parlament, pomeni toliko, kakor odreči se samosvojemu zastopniku in izročiti zastopstvo naroda — vladiti sami. To pa bi bila pač največja budalost. Poslanec ima vendar nalogo kontrolirati vlado, ji dovoljevati ali odreči sredstva za državno upravo, se ž njo, če treba, tudi vojskovati. Da tega političen uradnik ne bo storil, to je pač samo ob sebi umevno. Političen uradnik je in ostane služabnik vlade, a tak je gotovo najslabši zastopnik, ki ga zame narod imeti.

Laharnar je navidezno kandidat goriških klerikalcev, a v resnici je vladni kandidat. Vlada bi rada med

jugoslovanskimi poslanci imela nekaj svojih ljudi, ki bi zastopali vladne koristi proti koristim naroda in zato sili Laharnarja.

Dr. Laharnar je namestniški sestovalec v Črnovcih v Bukovini. Goriški klerikalci ga povzdigajo v deveta nebesa in pisarijo na dolgo in na široko o njegovih izrednih zmožnostih in o njegovih velikanskih zaslugah za Kraševce. Kar se tiči zmožnosti, jih dr. Laharnar ni doslej nobenih pokazal. Bil je čisto navaden okrajni glavar na Primorskem, nič boljši in nič slabši kot so drugi okrajni glavarji. O zaslugah pa že celo ni govoriti. Zaslugo ima političen uradnik, če stori za svoj okraj več kot je njegova dolžnost, če za svoj okraj doseže kaj posebnega, če ustvari kaj občekoristnega. Laharnar se ne more z ničimer izkazati. Vodil je vojaško evidenco, podeljeval in odtegoval gostilniške koncesije, kaznoval prestopke policijske ure in delal ljudem običajne sitnosti, izkratka, izvrševal je svojo uradno dolžnost, naj si bo že kakorkoli in — basta. Celo goriški klerikalci ne vedo o Laharnarjevih „zaslugah“ ničesar drugega povedati, kakor da je bil rojen leta 1858, da je sin kmetskih staršev, da se je dobro učil in da ima sedaj lepo plačo.

Boj bo hud. Kraševci so bistre glave in politično jako razsodni ljudje. Zaradi tega je upati, da ne bodo volili c. kr. Laharnarja, marveč svobodnega moža.

Deželni zbori.

Gradeč, 13. marca. Posl. baron Rokitansky je utemeljeval svoj predlog, naj se učiteljstvu tudi leta provizornega službovanja vstopeje v pokojnino. Naglašal je, da je treba ljudsko šolstvo vsestransko pospeševati in negovati, učiteljstvo pa platičati tako, da se more brez skrbi posvetiti svojemu poklicu. Avstrija stoji glede prispevanja

junak, ki mu ne bode nikdar v čast — namreč: gledal ni mnogo pri nežnem spolu na obraz, oči ali druge malenkosti, ampak vedno nekoliko niže — od zadne strani ... Ako je bilo ustvarjeno in zmeseno vse v polni meri, ako se niso premikale v krilu samo suhljate kosti ampak tudi močna meča, polna stegna in bujna ledja, tedaj se je zaiskrilo zadovoljnosti oko ponosnemu Volemu, ki je bil jako intenziven kritik o štaturi ženskega stvora.

Obložen in obtezen z vsemi temi dobrimi lastnostmi in čuti je sedel Vole v svoji mračni podstrešni beznici in pihal graciozno vijoličaste oblačke proti zamazanemu oknu, skozi koje se je smeljal lep zlahko, pajčolanasto meglico preprežen zimski dan. Čudne misli so se zapodile po Volčevi glavi, da je nervozno, zavžgal „carmen composuerat“ — a med tem je posijala med jato teh groznih, mučnih skušnjav rešilna zvezdica, kajti zadovoljen smehljaj je nenadoma zakrožil okolo njegovih ustnic.

„Bomo videli! Saj vendar nisem tako grd ali neroden, da bi se bal stopiti pred njo.“

za ljudsko šolstvo skoraj na zadnjem mestu, daleč za Ogrsko. Deželni zbori morajo opustiti krotko opozicijo ter govoriti z državo odločno, sicer bodo dežele kmalu bankerotne. — Predlog se je izročil finančnemu in naučnemu odseku. — Nadalje je utemeljeval baron Rokitansky volilno reformo njegevne stranke. Ta predlog temelji na načelu, da virilni glasovi in kurije veleposestva morajo izginiti. Predlog se je izročil političnemu odseku. — Posl. baron Fraydenegg je poročal, kako se porabi 14milijonsko posojilo mesta Gradca; za šolske namene se porabi 360.000 K.

Opava, 13. marca. Deželni zbor je sklenil predlog, da odobruje le dolgotrajno nagodbo z Ogrsko, pri čemer ne prinese Avstrija nove žrtve. Nadalje se je zahtevalo, naj država da deželam nove vire dohodkov za saniranje deželnih financ. Pred vsem se naj deželne srednje šole na Moravskem, ki veljajo deželo na leto nad 2 milijona, podržavijo.

Praga, 13. marca. Deželni zbor je odobril poročilo deželnega odbora glede omejitve alkoholizma. Nadalje se so sprejeli za ureditevoročnih vaj slediči predlogi: 1. Vlado je pozvati, naj dobe aktivni vojaki, ki so v kmetijstvu neobhodno potrebeni, šestedenški dopust; 2. rezervistom se najda za zdrževanje rodin med orožnimi vajami primerna odškodnina; 3. rezervistom se naj povrne voznina k orožnim vajam in domov.

Lovov, 13. marca. V večerni seji je bila sprejeta resolucija deželnega kulturnega odseka, ki poziva vlado, naj se ne odpre rumunska meja za uvoz živine in mesa. Končno se je deželni odbor pooblastil, naj najame 10 milijonov dolga za posojila občinam, da si zgradi šole.

Volilno gibanje.

Dunaj, 13. marca. Tudi krščansko-socijalno delavstvo se je začelo puntati proti vodstvu. Včeraj so imeli delavski zaupniki shod, na katerem so

privilek je iz žepa malo, okroglo ogledalce — firme O. Bernatovič — in pazno ogledoval svoj nos, oči, ustnice — sploh cel obraz.

No, Vole ni bil napačen dečko in to si je kot umen spoznavalec lepot priznal tudi sam.

„A za vraga. Sedaj pa treba tudi denarja. Groš imam — groš, a vstopnica stane menda dvajset krajcarjev. Prokleti oderuh, saj jim led vendar zastonj zmrzuje, je zamrmral nejevoljno in preiskal vse žepe, a groš je ostal le sam.“

Gospoda Volca je torej vleklo na led, da si pridobi sreča zaželjene deve.

Da pa se nenadoma ne presenečimo, bodi takoj povedano, da je gojil Volc pregrešno ljubezen, kajti ona za kojo je hrenpel Vole, ni bila deva, ne deklica oropana nedolžnosti, ampak gospa nekega trgovca, kojega sina je on poučeval. Za omogočeno, ki je bila stvarjena jako bujno in vabeče ... je gorel naš junak in bil poleg tega še prav trdno prepričan, da si jo pridobi. Kajti po njegovem mnenju je bilo pač nemogoče, da bi se branila poročena ženska mladeničke ljubezni ... Čemu — saj posle-

se pritoževali, da vodstvo pri razdelitvi mandatov prezira delavstvo. Shod je bil zelo viharen ter je sprejet rezolucijo proti vodstvu, aka ne da delavstvu dovolj mandatov.

Verske vaje in novi šolski in učni red.

Praga, 13. marca. Češki deželni šolski svet je sklenil na poziv načnega ministra izločiti iz izvrševalnega naredb k novemu šolskemu in učnemu redu določbo o zamudah verskih vaj.

Madžari se boje „Velike Avstrije“.

Budapešta, 13. marca. V parlamentu je baron Banffy interpelliral radi politične agitacije v Avstriji za takozvano „Veliko Avstrijo.“ Povedal je, da je bil v ta namen pretekli meseč v Aspangu shod, ki mu je predsedoval okrajni sodnik. Program, ki se je na tem shodu sprejel, posega baje v pravice Ogrske. — Ministrski predsednik je odgovarjal, da stvar ni tolikega pomena. Vendar je pri zadnjih razpravah mimogrede opozoril avstrijsko vlado nato gibanje ter dobil prepričanje, da stori Avstrija vse mogoče, da to gibanje zadržuje, prepričal pa se je tudi, da je avstrijska vlada pripravljena, pospeševati prizadevanje Ogrske za osamosvojitev in sicer bolj v državopopravnem kot v gospodarskem oziru.

Za splošno volilno pravico na Ogrskem.

Dunaj, 13. marca. Na čest bivšemu ogrskemu ministru Kristoffiju, ki je prvi sprožil na Ogrskem zahtevo po splošni volilni pravici, so priredili razni politiki danes prijateljski sestanek. Pri tej priliki je imel Kristoffy velik govor, v katerem je proslavljal politično zrelost avstrijskih narodov ter proročeval, da se bo politična bodočnost

razvijala v znamenu demokratizma. Tudi na Ogrskem se ne bo mogla več dolgo zadrževati splošna in tajna volilna pravica. Ogrski radikalci se pri tem tudi boja ne bodo strašili, aka se ne bo dala splošna volilna pravica dobiti mirnim potom.

Italija se oborožuje.

Rim, 13. marca. Vojna uprava je sklenila s Kruppovo tovarno pogodbo za 107 novih baterij najnovješega sistema, nadalje se je naročilo 130 strojnih pušek. Za topove, puške, havbice, nove utrdbe in vojno zalogo zahteva vojna uprava 200 milijonov, in sicer za utrdbe ob avstrijski meji 22 milijonov, za puške in strelijivo 10 milijonov, za vojno zalogo in vozove 11 milijonov, za utrdbe ob morski nabrežju 12 milijonov, za topove 15 milijonov, za železniško brigado 3 milijone, za konje 2 milijona itd.

Umor bolgarskega ministra bolgarskega predsednika.

Sofija, 13. marca. Preiskava je dognala, da je umor pripravila zarota, ki se je sklenila v uredništvu „Balkanske Tribune“. Zarotniki so večinoma dijaki. Morilec je povedal, da je še drugega urednika poprej vprašal, ali bi bila zasluga za domovino, ako bi se Petkova, Genadjeva ali kneza Ferdinanda umorilo. Urednik je odgovoril, da bi umor oben ministrov pomenilo osvoboditev Bolgarije tiranstva, toda umor kneza bi bila velika nesreča za Bolgarijo, ker bi potem sedanji tirani dobili vso oblast v svoje roke.

Knez Ferdinand prispe jutri v Sofijo ter se udeleži pogreba.

Zemun, 13. marca. Vsled umora se boje na Bolgarskem nemirov, zaradi tega sta garniziji v Nišu in Pirotu konsignirani (?).

Atentati na Ruskom.

Petrograd, 13. marca. V Jarošilju je neki dijak streljal na gu-

Aha že vem, kako pošteno opearham to vražjo trejalsko gospodinjo — pa gotovo dobim. Da, za tri krone ji rečem in basta.“

Tako je poluglasno zmodroval in vstopil v kuhinjo, kjer je kljukonosa, stara in grbasta gospodinja ravno skončala s poluglasnim, jarkastim glasom: „Kje za ns krvav gajžlan biv!“

Vole je seveda raztegnil obraz na vse pobožne načine, zmolil z gospodinjo ves nadaljni rožni venec, a se seveda v duhu že naslajal z bujno gospo. Ko je slednjič gospodinja potaknila prst v blagoslovljeno vodo in se globoko pokrižala, je pristopil Vole.

„Gospa, prosim, aka mi posodite tri krone, da si kupim mašno knjižico, kakršno so zapovedali gospod profesor veronauka, da jih moramo imeti vsi in jih prinesiti še danes v šolo, da jih pokažemo, aka smo jih res kupili.“

„Da, da, to že, pa varuj sveto knjižico in „troštar svetemu duh se priporoči za dober talent.“

(Konec prih.)

LISTEK.

Na ledu.

Jakob Volc se je vical šele v kvartu, dasiravno so mu pod poetsko zavitem nosom že poganjale prve male kocine, ki so v sredini niansirale v rjavkastorumeni barvi papiroskinega nikotina. Med součinci je bil znani kot jaka izborni „sportsmann“ — kajti plaval je po hrbtni, sukal v telovadnici smrtonosni „salte“, a risal po zimi umetna srca, osminke, kolobarje in šestinke do gladini leskečega ledu. Poleg teh junaških zmožnosti pa je imel Volc še druge, posne manja vredne lastnosti — namreč študiral je težavno gimnazijске študije tako intimno, vsaki razred dve leti.

Potem takem si seveda s pravico predstavljamo Volca kot možatega osmočolca, a ne bojazljivega nižegimnazijca in dražestvena bralka naj se nič nikar ne smeji ako povem, da se je Volc, kot tak — mnogokrat ozrl, a kajti zagledal kako bujno in lepo punčko.

A eno lastnost je imel ta naš

bernatorja Rimske-Korzkovega, a ga ni zadel. Gubernator je atentatorja zgrabil za vrat ter ga držal toliko časa, da so prihitele ljudje.

Varšava, 13. marca. Med hišno preiskavo pri nekem dijaku v Harkovu se je razpočela bomba, ki je ubila oružniškega častnika, tri policijske in dve drugi osebi.

Shod ljubljanskih hišnih posestnikov.

Vinski kleti hotela "Union" se je vršil sној ob izredno veliki udeležbi shod ljubljanskih hišnih posestnikov glede oprostitev deželnih doklad na hišev Ljubljani in okoli na podlagi sklepa deželnega zbora kranjskega z dne 24. novembra 1905.

Shod je otvoril predsednik društva ljubljanskih hišnih posestnikov, g. dr. Gregorič, ki se je v imenu društva, ki je sklical ta shod, zahvalil za toliko udeležbo in pozdravil vse navzoče. Obilno število dokazuje veliko zanimanje za predmet, ki se ima obravnavati. Pozdravi posebno župana in poslance ljubljanskega mesta gosp. Ivana Hribarja (živio klic). Potem je govornik izvajjal slednje:

Znao je, v kaknem katastrofni so bili hišni posestniki leta 1895. Deželni zbor je sklenil za 5 let oprostiti nove stavbe deželnih doklad. Ker deželni zbor ni deloval, je še leta 1905 stavljal poslance ljubljanskega mesta v deželnem zboru predlog, naj da dežela oprostijo za isti čas, kot je je dala država. Ta predlog je bil soglasno sprejet. Preteklo je pa eno leto, a deželni odbor še ni izvršil tega sklepa. Ker ima društvo ljubljanskih hišnih posestnikov varovati koristi teh posestnikov, je šla od zadnjega občnega zboru izvoljena deputacija k deželnemu glavarju, g. pl. Deteli, prosit, naj bi se izvršil oni sklep deželnega zboru. Deželni glavar je obljubil to stvar spraviti v sejo deželnega odbora in pismeno obvestiti o tem društvo.

Iz obvestila, poslanega kmalu nato od deželnega odbora društvu, je razvidno, da deželni odbor ne more ugoditi želji hišnih posestnikov, da bi se sklep izvršil, iz finančnih ozirov. Deželni odbor pravi v svojih razlogih, da potrebuje zakon za izvršitev imenovanega sklepa, sklep sam pa da mu ne zadošteje.

Pričajoči shod je sklican, da dekuje na to, da se uveljavlja od deželnega odbora sklep, sprejet od deželnega zboru.

Nato je govoril župan g. Ivan Hribar, ki je dejal, da je že leta 1896 stavljal v deželnem odboru enak predlog. Takrat se je sklenilo, da se dovoli oproščenje, za splošno in popolno oprostitev pa da je še časa dovolj. Ker so med tem nekateri hišni posestniki prišli v kalamite, stavljal je znani predlog leta 1905. Začudil se je govornik, ko je čul, da deželni odbor ni izvršil sklepa deželnega zboru, ker po njegovem mnenju mora deželni odbor izvršiti sklep deželnega zboru. Govornik je mnenja, da ni treba zakona za izvršitev omenjenega sklepa; kar deželni odbor deli od deželnega zboru dovoljene podpore le na podlagi sklepov deželnega zboru, istotako mora izvršiti taki sklep, ker se dovoljuje z njim pravzaprav samo podpora. Ljubljana plačuje skoraj 40% vsega deželuega davka. Dočim se občinam na deželi dajo subvencije za napravo vo-

dovodov, cest itd., ne dobi Ljubljana nikdar nič. Dežela bi morala Ljubljani v tej stvari priskočiti na pomoč in se g. govorniku zdi čudno, da ne izvrši deželni odbor sklepa deželnega zbornika, dočim je doslej še vedno vse njegove sklepe izvršil. G. govornik se je nato dokazal razločka med staro in novohišarji. Po njegovem mnenju je novohišar veliko bolj v stiskih nego starohišar, dasi se neki starohišar v "Slovenskem Narodu" postavil na stališče, da je položaj novohišarja ugodnejši nego onega. Deželni zbor že po tistu notici v "Narodu" ni prišel do spoznanja, da bi ugordil sklep deželnega zboru. Bodisi deželni zbor pa lahko revocira ta sklep.

K besedi se je nato oglasil oficial g. Ivan Mikuž, ki je dejal med drugim:

Kakor smo slišali, je g. deželni glavar odgovoril deputaciji našega društva, da se mora predlog vrnili zbornici, ki mora pripraviti zakon, kar ga je napravil deželni zbor za odpis deželnih doklad 1. 1896. Z drugimi besedami — predlog bo, ko bo zbornici vnovič predložen — pokopau. To svojo trditev opiram na sledeče razloge.

Država je dala z zakonom z dne 23. junija 1895. l. po potresu poškodovanemu mestu in okolici precejšnje olajšave, ki pa niso, če jih natakuo preštudiramo, tako velikansko in tako dalekosežne kakor od deželnega zbornika sprejeti predlog gospoda župana. Razlika je sledeča.

Država dovoljuje na podlagi zakona iz leta 1880., da vzbudi večje zanimanje za zidanje, vsem novim hišam 12letno davčno prostost. Država je torej vsled potresne katastrofe dovolila Ljubljani le neko podaljšanje te itak že obstoječe za celo državo veljavne ugodnosti.

Če sedaj te ugodnosti primerjam, pride domo do zaključka, da je država podarila: 1.) onim posestnikom, starohišarjem, ki so bili vsled potresa primorani svoje poškodovane hiše do tal podreti in jih na novo sezidati, namesto običajnih 12 let celih 25 let, torej z drugo besedo, država je podarila, tem res pomoči potrebnim posestnikom 13letno davčno prostost; 2.) obenem je pa država dovolila, da bi podjetnost vzbudila, za nove stavbe t. j. za hiše, ki se so sezidale na tedaj nezazidalem prostoru, namesto 12 let 18 let, torej z drugo besedo, država je podarila novohišarjem 6letno davčno prostost.

Drugače je pa pri deželi. Dežela ne pozna stalne oprostitev deželnih doklad. Zaradi potresne katastrofe je deželni zbor l. 1896. pač sklenil da se naj vsem posestnikom analogno državnemu postavi iz l. 1895. odpisjo tudi deželne doklade za dobo petih let. Na podlagi te postave je torej vsaka hiša, naj si bo vsled potresa porušena in na novo sezidana, karor tudi hiša novohišarjev pet let prosta deželnih doklad.

Od deželnega zbornika sprejeti predlog gospoda župana se glasi: Deželnih doklad oproste se vso ona poslopja in za isto dobo, katera in karor so oproščena v smislu zakona iz l. 1895. od hišnognajemninskega in hišnorazrednega davka. To je torej slednje:

1.) Onim hišnim posestnikom, ki so na mestu po potresu porušene hiše novo sezidali, se dovoli zraven preje omenjenih 5 let še 20 let, 2.) posestnikom čisto novih hiš se pa

dovoljuje k petletni prostosti še do dne 13 letna prostost.

Če sedaj primerjamo ugodnosti, ki jih je dala država, z onimi, ki jih obsegajo predlog gospoda župana, vidimo, da je 1.) posestnikom, ki so bili takoreči primorani nova hiše postaviti, dala država 13 let priboljška, predlog pa dovoljuje 20 let; 2.) onim posestnikom pa, ki so hiše čisto na novo postavili, je dala država le 6 let, glasom predloga naj se jim pa da kar 13 let.

Tako stoji ta stvar. Mislim, da lahko trdim, da ta predlog nikdar ne postane zakon, tudi če ga zbor vnovič sprejme, kar je skoraj izključeno. Zakon pa najbrže tudi ne dobi sankcije.

Končno moram pa še pripomniti, da bi dežela, če se ta predlog uveljavlja, izgubila tekom let najmanj pol drugi milijon, če ne več in to bi bila naravnost katastrofe za deželne finance. Posledica bi bila, da bi deželni odbor oziroma deželni zbor iskal novih virov, s katerimi bi pokril ta velikanski primanjkljaj, torej drugače rečeno, najbrže bi prišli do dejza pod kap.

Mislim, da se dosti ne motim, če trdim, da je našega dičnega župana sililo k temu predlogu dvoje stvari. Hotel je pomagati res revnim in do grla zadolženim posestnikom, sililo ga je pa k temu predlogu tudi ljubezen do mesta, kateremu načeljuje. Veseli ga, da bi mesto rastlo in rastlo v ponos ne samo ozje domovine, ampak tudi v ponos vsega juga.

Ali je pa mogoče iz teg a predloga kaj rešiti?

Poglejmo državni zakon! Ta dela velikorazliko; posestnikom predpotresnih hiš, torej starohišarjem, ki so bili primorani, da so hiše zopet sezidali, dovoljuje država 13letno podaljšanje davčne prostosti, novohišarjem pa le 6letno podaljšanje. Meni se dozdeva, da je to popolnoma pravčeno. Marsikateri posestnik bi imel raje svojo predpotresno barako, v kateri je bil sam svoj gospod, karor pa sedanjo palačo — v kateri je skoraj izključno samo hišnik.

Starohišarji so bili skoraj brez izjemne tudi faktično primorani hiše zopet sezidati, kajti velika večina teh posestnikov ima tudi obrt, trgovino itd., ki je direktno navezana na dotični kraj.

Mogoče se bo ugovarjalo, če, saj so prejeli brezobrestna in 3% posojila in pa celo darove od države.

Če bi ti revereži teg a ne prejeli, bi pa na zidanje sploh misliti ne smeli. Skoraj vsaka taka palača je do strehe zadolžena, niti opeka na strehi ni last preje pred potresom dobro situiranega posestnika.

Trdilo se bo mogoče tudi, da so tudi novohišarji zadolženi. Med "moram" in "hočem" je pa velikanski propad.

Stavbe, ki so se zidale v prvi dobi potresa, so bile silno drage, karor sem bral v nekem ljubljanskem listu ("Slovenec"). To so bile skoraj izključno hiše starohišarjev, ki so bili primorani zidati. Novohišarji so nastali šele v zadnjih petih letih, ko je draginja pojnjala. — V istem listu se tudi trdi, da so hiše, ki se niti 1% ne obrestujejo. Tudi to je gola resnica, le da se previdno zamolči, da so to nove hiše iz predpotresne dobe. V Ljubljani menda ne bi nihče hotel svoje glavnice po 1% obrestovati! Trdite, da bi bilo bedasto nalagati glavnice v nove stavbe, je direktno smešna; večina

novih stavb je že stala, ko se dočinkom gospodarjem niti sanjalo ni o Hribarjevem predlogu. Večina starohišarjev bi raje zidala malo, prejšnji hiši enako poslopje, toda stavbniški red tega v sredini mesta ni dovolil. Večina teh hiš je pa v sredini mesta, torej hoče nočes, moral je na mestu prej pritlične oziroma enonadstropne hiše zidati dve in trinadstropno.

Če bo deželni zbor zavrnil predlog gospoda župana, naj blagovoli stavitvijo nov predlog, ki se naj naslana na sledeče: Vsled potresa so, to je gola resnica, največ trpeli oni posestniki, ki so bili primorani hiše čisto ali deloma podreti in so na teh razvalinah postavili nova poslopja. Na vsak način se pa morajo takoj izvzeti oni posestniki, ki so naknadno, torej po potresu, kupili kako razvalino, ker ti niso faktično zaradi potresa nikake škode trpeli.

Governik je predlagal nato slednjo resolucijo:

Dne 13. marca 1907 zbrani hišni posestniki prosijo deželnega poslance deželnega stolnega mesta gospoda župana Ivana Hribarja, da v službu, če ne bi deželni zbor pritrdiril njegovemu,

dne 24. novembra 1905 enoglasno sprejetemu predlogu, stavi nov predlog, ki se naj analogno državnemu postavi z dne 23. junija 1895, oziroma v ponos ne samo ozje domovine, ampak tudi v ponos vsega juga.

Ali je pa mogoče iz teg a predloga kaj rešiti?

Poglejmo državni zakon! Ta dela velikorazliko; posestnikom predpotresnih hiš, torej starohišarjem, ki so bili primorani, da so hiše zopet sezidali, dovoljuje država 13letno podaljšanje davčne prostosti, novohišarjem pa le 6letno podaljšanje. Meni se dozdeva, da je to popolnoma pravčeno. Marsikateri posestnik bi imel raje svojo predpotresno barako, v kateri je bil sam svoj gospod, karor pa sedanjo palačo — v kateri je skoraj izključno samo hišnik.

Starohišarji so bili skoraj brez

izjemne tudi faktično primorani hiše zopet sezidati, kajti velika večina teh posestnikov ima tudi obrt, trgovino itd., ki je direktno navezana na dotični kraj.

Mogoče se bo ugovarjalo, če, saj so prejeli brezobrestna in 3% posojila in pa celo darove od države.

Če bi ti revereži teg a ne prejeli,

bi pa na zidanje sploh misliti ne smeli. Skoraj vsaka taka palača je do strehe zadolžena, niti opeka na strehi ni last preje pred potresom dobro situiranega posestnika.

Naj se danes abstahira od tega, da ima kdo staro ali novo hišo, olajšave smo potrebni vsi. Ako damo zidat hišo, dobi dežela nazaj oprostitev, katero nam da, ker se v naših hišah naselijo obrti in trgovine. Vse Mikuževe besede nismso temeljni. Deželni odbor mora vršiti to, kar je sklenil deželni zbor.

G. Mikuž so nato od raznih strani napadali, da govoriv imenu deželnega odbora, kar je ta odločno zanikal, če, da govoriti le kot hišni posestnik in nič drugo. G. Mikuž je obžaloval, da deželni odbor ni izvršil onega sklepa, ker pravica je na strani hišnih posestnikov, katerim odreka deželni od-

bor tisočake. Zagovarjati je treba novohišarje. Država je rekla, da treba novih stavb, da se razširi trgovina in obrt, od česar ima dežela velike koristi. Kakšna zahvala je ona deželnega odbora? Novohišarji so zidali hiše na nevarna tla. Deželni odbor mora uveljaviti sklep deželnega zbornika, postopati se mora pa pri tem previdno. Govornik je stavil predlog, naj se izvoli odbor treh članov, ki naj študirajo vso stvar in naj potem sklicajo shod ljubljanskih hišnih posestnikov ter poročajo, kaki koraki so storiti proti deželnemu odboru, da se doseže uspeh.

Predlog je bil soglasno sprejet. V ta odbor so se izvolili gospodje: dr. Gregorič, dr. Krisper in Maurer, ki se bodo bavili tudi z Mikuževim resolucijom.

Ko je še g. Fr. Pust trdil, da se je gosp. Mikuž osmešil s svojimi predlogi in da so bili naperjeni proti obrtnikom, kar zadaje je ta najoddajočejše zavračal kot neresnicu, je zaključil g. dr. Gregorič zborovanje.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 11. marca.

— **Prazno kričanje.** Da bi le enkrat mogli našim klerikalcem kaj prav narediti! Našim klerikalcem in našim socialnim demokratom! Dokler ni prišla v mestnem svetu na vrsto volilna reforma, katera tako v obeh klerikalcev, kakor v obeh socialnih demokratov nima drugega namena, nego vzeti Ljubljano iz naših prednih rok, so kričali, da se je nebo treslo nad Ljubljano. Toliko je občin na deželi, a za nobeno drugo se ni zahtevala volilna reforma in enaka volilna pravica; zgolj za Ljubljano se je zahtevala, ker upajo naši klerikalci, da si s pomočjo te famozne volilne reforme pridobije mestno upravo. In naša narodna in napredna stranka je bila takoj pripravljena položiti glavo na hlod ter potprežljivo čakati tistega trenotka, ko ji bo dr. Šusteršič tudi v Ljubljani odsekal to glavo!

Ali vse zaman! Sedaj, ko se je na rotovž sprejela volilna reforma, so klerikalci zopet nezadovoljni. Nižji sloji se teptajo! Nižji sloji se ni dalostti pravice! Z eno besedo, magistratova volilna reforma ni nič prida, ker ni taka, da bi se žneno pomečjo takoj pri prvi volitvi pognal župan Hribar z ljubljanskega magistrata! In zato reži zabavljanje! Pri tem pa ta politična golazen, katera v današnjih dneh napravlja smrad okrog ljubljanskega škofa, sama dobro ve, da je vse to le prazen krik in drugači nič. Brez deželnega zbornika je nemogoča vsaka volilna reforma na ljubljanskem magistratu! To je čisto jasno. Deželni zbor pa ne bo niti letos, niti drugo leto. Šuklje in Šusteršič živita v veri, da pridejo po bodočih deželnozborskih volitvah iz mest mlajši elementi v zbornico, kateri si bodo še rajši dali odbijati glave, nego si jih dajo sedanjih naprednih deželnih poslanci! Ta dva možakarja upata, da se bode pri bodočih deželnozborskih volitvah še lažje poklerikalili deželni zbor, in zategadelj nočeta imeti, da bi se še kdaj sklical sedanj deželni zbor, v katerem ne bi dobila tiste deželnozborske volilne reforme, kakor si je želite. Zategadelj je čisto brez vsakega pomena, je li magistrat svojo volilno reformo že letos sklenil ali ne.

Da jo je sklenil leto pozneje, bi se ta volilna reforma nahajala na ravno istem mestu, na katerem se nahaja dandanes! Dokler ni deželnega zbornika, itak nič ni! Do tedaj je vse gola, naga teorija! Lahko tudi rečemo, dokler ni deželnega zbornika s klerikalno večino, iz vsega tudi nič ne bo. Kakor kaže pisava "Slovenčeva", s sedanjim načrtom ti poštenjaki niso zadovoljni, ga tudi v deželnem zboru potrdili ne bodo. Kakor hitro pa se et

take volilne reforme, s' katero bi se naprednjakom v mestni zbornici večina ukradla, na to pa še misliti ni! Vse, kar se je v mestni zbornici v tem pogledu sklenilo ali sklepalo, ne bode imelo drugega pomena, nego da se bode dr. Šusteršič, ko bode obglavljal napredno večino v Ljubljani, lahko izgovarjal: saj ste sami hoteli tako! Vsekako pa je pri takih razmerah silno neumno in zabito, če se „Slovenec“ jezi nad magistratovo volilno reformo! To zadevo ima klericalna stranka v rokah, in če se ne bo še tako kmalu rešila, je krivda te stranke, katera ne dopušča delovanja v deželni zbornici!

— Za 6. volilni okraj Vrhnik, Logatec, Idrija in Cerknica sklicuje odbor političnega društva „Jednakopravnost“ v Idriji shod za upnikov v Logatec v prostorih hotela „Kramar“ na praznik sv. Jožefa 19. t. m. ob 2. uri popoldne. Na shodu se ima domeniti radi enotnega in složnega postopanja naprednih volilcev, kakor tudi določiti agitacijski načrt za cel volilni okraj. Ker se je morda koga nehote prezrlo povabiti na shod, se zaupniki narodno-napredne stranke vabijo tem potom k udeležbi.

— „**Smrdi**“! Namreč v sobotnem „Slovencu“ okrog tega lista zbranim Štefetom in Gostinčarjem ljubljanska občinska uprava. Smrdi jim zato, ker ni v tolstih „katoliških“ rokah, ki bi jo mogle zlorabljati v strankarske namene. Torej jim stvar pravzaprav „diši“. Toda: „saj ga še ne maram“, je rekel lisjak, ko mu je grozdje previsoko viselo; in zato našim katoličanom „smrdi“. Dobro je pa kislo grozdje vseeno, če se ga da porabiti za gonjo v volilnem boju. Zato „smrdi“; zato „Slovenec“ nasprotno stranko, s kajo mestno upravo identificira, z lažjo (po stari navadi!) dolži zaničevanja gotovih slojev prebivalstva. Pravzaprav je smrad zelo originalno sredstvo za navduševanje svojih volilcev, pardon volivcev. Pa v stranki, kjer so „volivci“ dresirani na to, da se najbolj navdušujejo v bližini namazanih škornjev svojih voditeljev (vsled česar menda gospe dr. Šusteršičeve na „katoliške“ predbečnikoli ni), to ne more biti nič čudnega. Svetujemo jim, naj svoje „volivne“ shode prirejajo izključno le v tovarni za lep ali pa na dvořišču Pollakove usnjарне. To bo navdušenja! Seveda jim tudi električna razsvetljava ravno zdaj ob volitvah posebno temotno brli. Vedo sicer dobro, da dobimo v doglednem času mnogo boljšo poulično razsvetljavo. Vedo tudi, da vsaka razsvetljava stane ogromen denar — in bili bi prvi, ki bi si do ušes raztrgavali svoja nesramna usta v kričanju, če bi občina žrtvovala v ta namen še več. Toda okrog „Slovenca“ ne sede ne „višji“, ne „nižji“ sloji, ampak

le nižji ljudje. Tem je dobro vse, če se le sploh da zapisati. Zato jim ob bližajočih se volitvah brle električne žarnice tako temotno; skoro tako temotno, kakor brli „katoliška“ znanost. No, in pa sneg! V Celovcu n. pr. ga sicer samo zorjejo in puste snežene gore ob hodnikih celo zimo, dokler se solncu ne zljubi, da jih izpremeni v luže. Ljubljana pa ima v proračunu za tekoče leto 8000 K za odvažanje snega in občina je prekoračila radi izvanredne zime ta znesek letos na 23000 K! Torej nova prilika: sedaj ne boste več kričali nad premalim odvažanjem snega, ampak nad slabim gospodarstvom občine. Kaj ne? Saj to nič ne stane, če se kriči. In par oslov, ki Vam bodo verjeli, boste morda vendarle našli med svojimi „bravci“. „Bravci“ so pa morda tudi brali, kako breme je tudi za druga mesta letošnja zima in kako še vsi izredni izdatki ne zadoščajo, da bi se prišlo sneženim grmadam v okom. Pa kaj! Berlinskega snega recimo, „bravcem“ vendar „Slovenec“ ne more servirati za „volivno“ agitacijo? — Sicer so pa Štefetje okrog „Slovenca“, kakor se

sami bahajo, prebrali že nebroj učenih knjih in razprav o vodstvu mestnih občin. Morda posežejo v brezno svoje brahmanske modrosti in povedo za sredstvo, kako se sneg odvaža brez nadaljnjih stroškov. Morda najo sneg zagovarjati?

Gospodje „trigloditi“*), morda pa odprete zatvornice „Katoliškega sklada za brezobrestno posojilo na 99 let“? Morda daste tudi občini na razpolago tisti denar, ki ga je bil nabral knezoškofijski ordinarijat za potresne ponesrečence? „Slovenec“ se dela hudo neumnega, češ, kako da se sneg na periferiji ne odvaža tako, kakor v sredini mesta? Če se mora že sneg odvažati, je vsakemu človeku jasno, da se prične tam, kjer je radi živahnega prometa najbolj potrebno; in če je stvar radi hude zime tako draga, da se ne more zvoziti vsega, se zvozi vsaj oni sneg, ki najbolj promet ovira. Celo krščanskokatoliška dunajska mestna uprava postopa tako, horribile dictu. Le Štefetje tega ne vedo; prvič zato ne, ker sega njih obzorje od „Katoliške tskarne“ ravno do periferije grešne liberalne Ljubljane, drugič pa zato ne, ker se z dunajskim ali sploh neljubljanskim snegom ne da zbujati „nevola volivev“. Dr. Lampe se že celo zimo, da bi ušel porotnikom, klati po svetu in marsikaj vidi. Ko je svojčas pred „keho“ zbežal v London, je po povratku priobčil potopis v „Dom in svetu“ in dodal nekaj podobic. Morda bo to pot, povrnivši se v milo domovino, „spustil“, da pokrije stroške bega, par ilustriranih člankov, kako se drugod sneg odvaža? „Slovenec“ bi rad nahujskal tiste, ki jih imenuje „nižje sloje“, da se radi njih na periferiji, kjer baje ti sloji stanujejo, ne odvaža snega tako marljivo, kakor v sredini mesta. Seveda je magistrat tudi kriv, da revnejši ljudje radi draginje stanovanj ne morejo stanovati v prometnih ulicah sredi mesta. Sploh je kriv „magistrat“ vsega; in zaničevanje „Slovenčevih“ „nižjih slojev“ je tudi to, da teče promet ravno po tistih cestah, kjer stanujejo baje „višji sloji“. Štefetje modrujejo tako, kakor tisti Madjar, ki se je čudil, kako da so reke začele teči ravno tam, kjer so meje med državami. „Slovenec“ pa svoje špecijalne sloje tako spoštuje, da bo gotovo skrbel za prenos hotela „Union“ na Ilovico ali v Zeleno jamo. In „Ljudsko posojilnico“ bodo sigurno zidali le v trdnokatoliškem Bizoviku. Kajti če je zaničevanje „nižjih slojev“ to, da se sneg najbolj trebi ondi, kjer je iz prometnih ozirov zlasti potrebno, se tudi „katoliška“ podjetja na take stvari ne morejo ozirati. To bi bilo prehudo zaničevanje tistih „slojev“, ki jih je „Slovenec“, razlagajoč besedo po svoje, sam krstil za „nižje“. Radvodeni smo, kakšne argumente si bodo Štefetje vse še privočili, da pridobe na svojo stran „zavedne volivce“. Zbrati bi kazalo vse take besedaste lokalne novice skupaj pod naslovom: „Kako naj napada triglodit ...“

— Volilno gibanje v celjskem okraju. Klerikalcem na Štajerskem ne ne godi tako dobro, kakor so sprva pričakovali. Mislili so, da jim bo treba samo ukazovati in ljudstvo se jim bo pokorilo brez ugovora. Toda prevarili so se. Ljudstvo se punta proti klerikalni komandi na vseh koncih in krajih. Celo v celjskem okraju, ki so ga klerikalci smatrali za svojo zanesljivo domeno, se je v sredi ljudstva pojavil odločen odpor proti temu, da bi dr. Korošec postavljal volilcem svojega kandidata. Da je ljudstvo samo jelo demonstrirati proti klerikalni komandi, je ne malo za-luga župnika Zdolška v Št. Jurju ob Taboru, ki je hotel kmete kar kratkim potom, ne da bi jih vprašal, praviti pod klobuk klerikalne „Kmetke zveze“ in jih primorati, da bi prejeli kandidaturo tistega, ki bi ga jim postavil zloglasni dr. Korošec. Za celjski okraj je hmeljarstvo živ-jenskega pomena, za to hoče ljudstvo a svojega poslanca takega moža, ki mu hmeljarstvo ni tuje in ki bo imeludi sposobnosti, da bo v parlamentu nogel uspešno nastopati v prilog godni rešitvi tega važnega vprašanja.

*) Govorečim o Darwinu, Haecklu itd.,
o Štefetje okrog „Slovenca“ nekoč za-
enjali fosilno živalico trilobita s poj-
om „triglodit“, ki se jo torej lahko
zame za terminus technicus za „katoliškega
keniaka“.

v Žalcu pokazal, da nima pojma o hmeljarstvu in da tudi nima volje, se resno zanimati za to vprašanje. Vsled tega je izgubil vse zaupanje celo v krogih tistih, ki se bili preje njegov zanesljivi pristaši. Volileci v celjskem okraju zato nečejo ničesar slišati o takem kandidatu, ki bi se potegoval za mandat na podlagi Koroščevega programa in v sredi volilcev se je rodila akcija, ki teži za tem, da se postavi docela neodvisen kandidat. Klerikalni, napredni in brezbarvni kmetje so se združili in sklicali v sporazumu z župani in obč. svetovalci skoraj vseh občin celjsko-vranskega okraja na dan 17. t. m. shod v Žalec, kjer se ima postaviti samostojen neodvisen kandidat. Kolikor se dá sedaj presoditi, ima ta kandidat največ nade na uspeh. Razumljivo je, da je dr. Korošca to gibanje med kmeti silno iznenadilo in osupnilo, saj je z vso gotovostjo računal, da bo imel v tem okraju najložje delo. Zato lazi sedaj tihotapski po farovžih v Savinski dolini okrog in skuša zopet napeljati vodo na svoj mlin. Nadejamo se, da se mu to ne bode posrečilo. Govorilo se je, da namerava Koroščeva „Kmetska zveza“ kandidirati v celjskem okraju dr. Jos. Povaleja, finančnega komisarja v Mariboru. Kakor smo pa poučeni iz zanesljivega vira, še ni določeno, da bi dr. Povalej kandidiral in da je sploh zelo dvomljivo, da bi ga klerikalna „Kmetska zveza“ postavila za kandidata, ker še dosedaj ni podpisal njenega programa. Vobče je dr. Korošec v velikih stiskah glede kandidatov in je prav lahko mogoče, da bo še prisiljen poseči po kandidaturi dunajskega Pukla!

— **Ricmanjsko vprašanje.** Poročali smo že, da je v ricmanjskem vprašanju nastal važen preokret. Vlada in škof Nagl, ki sta dosedaj z vsemi sredstvi delala na to, da spravita Ricmanjce zopet nazaj v naročje „edino zveličevalne“ rimsko-katoliške cerkve, in sta se v dosegu tega cilja posluževala tudi najgrših, zakonitim določbam naravnost nasprotojočih nasilstev, sta naenkrat postala druga mnenja. Med Ricmanjci in cerkveno, oziroma tudi posvetno oblastjo se je v prvi vrsti vodila borba za staroslovensko bogoslužje v ricmanjski cerkvi. Cerkvena oblast ni hotela ničesar slišati o staroslovenskem bogoslužju in je s svojo trdovratnostjo povzročila, da so končno Ricmanjci cerkvi pokazali hrbet in prijavili svoj prestop v pravoslavje. Škof Nagla tudi ta energični korak ni spameval, nego je skušal Ricmanjce s pomočjo državne oblasti in orožniških bajonetov zopet pritirati v hlev latinske cerkve. Toda ob skali železne odločnosti ricmanjskih občanov so se razbili vsi Naglovi poizkusi. Sedaj je Nagl z vlado vred zlezel pred Ricmanjci pod klop ter jim ponuja staroslovensko službo božjo. Čemu tega ni storil pred leti, ko se je pričel boj? Takrat bi bilo mahoma spravljeni ricmanjsko vprašanje s sveta in izostala bi bila herojska borba Ricmanjcev za svobodo vesti, ki je zbudila pozornost vsega kulturnega sveta! Seveda takrat je mislil Nagl in z njim zvezana državna oblast, da bo ubogo slovensko paro kaj lahko ugnati v kozji rog. Toda gospoda so se korenito motili, ob jekleni odločnosti in značajnosti slov. ricmanjskih kmetov so se razbile vse njihove mahinacije in danes jim obljublja in ponuja škof Nagl slovensko službo božjo, o kateri pred leti ni hotel slišati niti besedice, ter modro z neba doli, samo da se vrnejo zopet v naročje mačeho katoliške cerkve. Sedaj pa so trdovratni Ricmanjci in imajo gluha ušesa za vse Naglove sladke besede! Župan Berdon, ki je doslej vodil z občudovanjavredno vztrajnostjo in požrtvovalnostjo borbo Ricmanjcev za svobodo vesti proti državni oblasti, je namreč v imenu vseh občanov odločno izjavil napram uredniku „Slov. Misli“ A. Jakiču, da Ricmanjci nočejo imeti več nobenega posla s škofom Naglom, od njega ne sprejmejo ničesar, tudi ne staroslovenske božje službe in da so že storili vse potrebne korake, da od pr-

vega do zadnjega preidejo v pravoslavje. Ta odločba Ricmanjcev se mora imenovati docela dosledno in povsem odgovarjajoča kremeniemu njihovemu značaju in energičnemu njihovemu dosedanjemu postopanju. Zato ne moremo pojmiti, zakaj se „Slovenska Misao“ in nekateri ljudje v Trstu sedaj trudijo, Ricmanjevem pregovoriti, da bi sedaj po tako dolgotrajni in naporni borbi sprejeli Naglov danajski dar! Ali ne poznajo zgodovinsko preizkušenega reka: „Romanus fides, nulla fides“?! Kdo pa je Ricmanjem porok, da bi jim rimska kurija čez leta zopet ne odvzela stolnorošlovenskega bogoslužja in naj bi bila ta še tako zajamčena s kakim „charto blanco“?! Zato pustite Ricmanjce v miru, naj v svoji zadavi, ki so ji posvetili že toliko žrtev, po svobodnem preudarku svobodno odločujojo!

— Povišanje pokojnih železniških uslužbencev. Kakor znano se je železniškim uslužbencem, ki padajo penzijskemu zavodu za uradnike in poduradnike, zvišala pokojnina od 1. januarja 1907 dalje. Isto zboljšanje se je uvedlo zdaj za definitivno nastavljene uslužbence državnih železnic, ki pripadajo proviziskemu zavodu za sluge in pomožne uslužbence. Pokojnina se jim zviša tudi od 1. januarja 1907 dalje. S tem so vse kategorije definitivnih uslužbencev avstrijskih železnic deležne imenovanega zboljšanja.

— Iz finančne službe. V službovanje so dodeljeni: glavni davkar gosp. Lovrenc Verbič glavnemu davčnemu uradu v Kamniku in glavni davkar g. Feliks Nič glavnemu davčnemu uradu v Kočevju, definitivni davčni pristav g. Ivan Grčar davčnemu uradu v Črnomlju in provizorični davčni pristavi gospod Franc Žagar davčnemu uradu v Krškem, g. Ivan Jan glavnemu davčnemu uradu v Ljubljani in gosp. Josip Bekš davkariji v Ilirski Biestrici. Premeščeni so: davčni pristav g. Ludvik Jelšnik iz Črnomlja v Radovljico, davčni pristav g. Filip Sladič od glavnega davčnega urada v Ljubljani k davkariji za mesto Ljubljana, davčni praktikant gospod Anton Maier pa iz Krškega v Kamnik. Finančni koncipist gospod Franc Golli pri tuk. fin. ravateljstvu je premeščen k okr. glavarstvu v Litijo kot davčni referent; finančni koncipist g. Ivan Ditz v Litiji je poklican k finančni direkciji v Ljubljano. Absolventa geodetičnega kurza gg. Franc Omerza in Anton Bojec sta imenovana za eleva pri evidenčnem uradu zemljiško davčnega katastra na Kranjskem.

— Poštna vest. Poštni koncipient Josip Fischer v Zadru je premeščen k poštnemu ravnateljstvu v Trstu.

— Iz pisarne slovenskega gledališča. Jutri, v petek, (par) se upri-
zori prvič v sezoni Gounodova opera „Faust“ kot častni večer basista g.
Julija Betetta. Naslovno vlogo poje g. pl. Rezunov, Margareto ga.
Skalova, Mefista g. Betetto, Va-
lentina g. Ouředník, Marto gca,
Reissova, Siebla gca. Procha-
zkova, Branderja g. Bukšek. —
Dramsko osobje pripravlja A. Robi-
dove izvirne drame. V samemku

Slovenci, postavimo Janu Legu nagrobeni spomenik! Bliža se čas, ko pohité čete slovenskih sokolov v slovansko Prago na V. vsesokolski zlet in morda bo zanesla marsikaterega izmed nas pot na praška pokopališča (Olšané), da vidimo kraj, kjer spe veliki možje češkega naroda, kakor Tyrš, Fügner, Ed. Grégr in nešteto drugih. Iu na istem pokopališču imamo tudi Slovenci svoj grob, grob brez nagrobnega spomenika — grob Jana Lega. Odveč bi bilo pisati, kdo je bil Jan Lego in kaj je bil nam Slovencem. Vsakdo pozna ime slovenskega konzula, ki je s slovansko gostoljubnostjo sprejel vsakega Slovenca, ki je prišel v Prago in zbiral vinar za vinarjem, da je mogel podpirati slovensko mladino. Ni bil to bogataš; kar je imel, je dal, dal je za nas Slovence. Naša narodna dolžnost je torej, da pokažemo svojo hvaležnost, da dokazemo, da se zavedamo, kaj nam je bil Jan Lego. Skoraj bo preteklo leto, kar ga krije lahka zemlja in njegov grob je brez spomenika, ker ga nima kdo postaviti. V češki javnosti ni bil toliko

znan, zato bi bilo odveč dokazovati da je naša dolžnost, da s spomenikom zaznamujemo grob može, ki je toliko časa, s tako vnemo živel za Slovence in res edino za nje, tako da si niti za spomenik ni zapustil. Spomenik na njegovem grobu, postavljen o nas, naj bo Čehom dokaz, da znamenitosti bratsko požrtvovalno ljubezen s katero se zanimajo za nas. — Jan Lego ima mnogo znancev po Slovenskem, je častni član več društev, častni meščan naših mest, naj se od zovejo vsi čim najpreje, da bo stal na sokolskega izleta (28. junija) spomenik na njegovem grobu. Podpisani odbor se obrača tem potom do slovenske javnosti, osobito do njegovih osebnih prijateljev s pozivom za prispevke. Imena darovalcev se bodo objavila v listih. Doneski se naj blagovolijo pošiljati pod naslovom: studi. iur. Lenart Lotrič, Praga II. V Táich 13/I. — Za odbor za Legovo spomenik: Davorin Senjor cand. iur.

— **Slovenke v Prago!** Češka žena se odlikuje po nenavadni intelektualnosti, energiji, po vztrajnosti in dejanosti, ki je enake ne najdemo niti na severu pri Nemkah, še manj pa na jugu. V vseh čeških slojih opazimo velik smisel žensk za javno vprašanja, za organizacijo, ki je dovedla Čehinjo na visoko in ugledno stališče. Češke žene imajo veliko število društv in v vseh delujejo s velikansko vnemo. Čehinje so navdušene narodnjakinje, ki bi nam morale biti v vsakem oziru za zgled in vzor. Jako umestna in srečna je misel, naj bi se o priliki vsesokolskega zleta letos poleti se še tudi slovenske žene s Čehinjami. Tak sestanek bi bil za nas jako velikega pomena. Marsičesa bi se mogle učiti pri Čehinjah. Ogledale bi si češke ženske organizacije: „Matico šolsko“, „Jednoto pošumavsko“, „Domačnost“ (Gospodinjska šola v največjem slogu), „Vyrobní spolek“ (Ženska šola za vezenje), „Minervo“ (Ženski gimnazij) i. t. d. Tu bi se nam pokazala taktika in bogata, uspešna delavnost češkega ženstva in njega vzgoja. Ogledale bi si knjige, ki razpravljamajo v žensko področje spadajoče vprašanje in so jih Čehinje deloma same spisale, deloma prestavile iz svetovnih jezikov. Seznanile bi se s češkimi ženskimi listi ter z znamenitimi Čehinjami. Vse to bi dosti pripomoglo, da bi se naše ženstvo zavedlo velikega pomena, ki ga ima v narodu ter se resno lotilo dela, sebi in narodu v prid. To bi nas privedlo k močnejši organizaciji in vztrajnejšemu delu. Želeti je, da se slovensko ženstvo iz vseh krajev in slojev oklene z vso vnemo in ljubeznijo te misli. V gmotnem oziru bi ne bilo posebnih težkočesarjev, ker bo o priliki vsesokolskega zleta vožnja v Prago gotovo izdatno znižana. Sestanek bi se vršil en dan poskokolski slavnosti in bi trajal morda dva dni. Pisateljica gospa Preisssova ter ga dr. Schreinerjeva, soproga staroste češke sokolske zvezde in še nekatere druge češke dame so vse vnete za slovenskočeški sestanek ženstva. Na Slovenkah je sedaj, da se ta misel izpremeni v dejstvo. Da bo vse lažje razumljivo ter da se že prej nekoliko informiramo o delovanju Čehinj, jenapravil g. Lah pregled organizacije češkega ženstva, ki ga prinese v naslednjih številkah „Slovenska Gospodinja“. Informacije glede tega sestanka daje odbor „Špolšnega slovenskega ženskega društva“.

— **Farška zlobnost.** I. Janežič, sin Jurja Janežiča v Studencu pri Igri, se je ženil in bil že na oklicih. Ko je šla nevesta pred poroko, kakor pravimo „molit“, obdeloval jo je župnik na Golem tri ure za sveti zakon. Slikal ji je, kakšni grozni pošasti sta ženin in njegov oče. Žganjarja da sta in kar je še hujše, največja liberalca sta in framasona. Naj ne hodi k tem brezvercem, ki bero od škofa prepovedani „Slovenski Narod“; kdor ta časnik samo v roko prime, je že storil smrten greh. Pravil ji je nato o večnih kaznih v peklu, ki čakajo vse tiste, ki bero „Narod“ in tiste, ki poslušajo to branje. Tam v peklu da imajo poseben oddelek samo za tiste, ki so „Narodovi“ pristaši. „Če meni ne verjameš“, ji je dejal, „vprašaj župnika v Tomišlju, kjer boš še bolj natančno zvedela, v kakšno hišo prideš“. Istotako jo je pestil pozneje prisovedi, to pot se je pa spravil le nad „mladega“, katerega mora spreobrniti, naj se zgodi, kar se če. — Sadovi te farške zlobnosti in hujskanja se zdaj, ko je mladi par poročen, že kažejo. Kreg in prepir se seli v prej mirno hišo. Kdo je kriv tega, če ne farška nestrpnost? In kdo bo nosil posledice?

— Na roditeljski večer v šoli
v Litiji due 17. marca ob 8. uri po-
poldne niso povabljeni le starši šolo-
obiskujočih otrok, marveč so dobro
došli vsi prijatelji šolske mladine.

K umoru na Ratežu se nam dodatno in v pojasnilo včerajšnjega poročila še poroča: Ko je Košir stal na mestu svojega zločina in izviral Škrbeca, se je napotil Škrbec sam proti njemu; ko sta nato menjala še nekaj izvranj, je Škrbec najprvo udaril Koširja s pestjo po glavi. Nato je šele Košir z vso silo zabodel z ostrom nožem svojega nasprotnika v levo stran prsi, in sicer na kraj podključnico (blizu nad sreem). Vrhutega je dobil Škrbec še eno manjšo rano na hrbitu. Na klio smrtnoranjenega je šele tovarš Pavlin prihitel na lice mesta na pomoč, a dobil od Koširja močan zabod na hrbitišče. Vse to je trajalo seveda le nekaj trenotkov, in je torej neopravljeno zaradi nenavzočnosti napadati orožništvo na Ratež, kakor je storil to "Slovenec". Manj ranjeni Pavlin je šel takoj klati orožnike, kamor mu je počasi in s pomočjo nekega znanca sledil tudi zaklani Škrbec, vkljub svoji težki poškodbi. Orožniki pa uvidevši nevarnost situacije, so takoj preskrbeli, da se je odvedlo oba ranjence v kanadijsko bolnico. Obvesti se je tudi očes umorjenega. Zato se tozadenva "Slovenec" opazka danes splošno obsoja. Košir doslej še ni bil kaznovan, prizna docela svoj zločin in je splošno neodorečen. Nasprotuno pa je bil Škrbec bolj "hude krvi", in se čuje, da je imel zaradi tega že opraviti s pravico "na rihti". Toliko z ozirom na včerajšnjo opazko, zlasti kar se tiče Koširja. Škrbec je bil pokopan v sredo.

Ponarejeni goldinarsi. Na Dolenjskem je razstreljena nova izdaja dvehkrskih (goldinarskih) tolarjev z letnico 1873. Doslej so jih dobili v Metliki, Bršljinu in na Brodu. Ponarejevalcu ozirema izdajatelju ne morejo priti na sled, vkljub pridnemu zasledovanju.

Mrtvega so našli 66letnega prevžetnika Antona Arnska iz Trške gore pri Krškem. Zadela ga je kap.

Strašen samomor. V Idriji se je v sredo, 13. t. m., usmrtil z dinamiton upokojeni rudar Peter Lajpne. Zjutraj ob 7. uri je šel pred hišo, kjer je izvršil samomor. Našlo se ga je sedečega s prekržanimi rokama, a skoraj brez glave, ker mu je na drobne kosce razgnal dinamit. Nesrečnik je bil vdan alkoholu in je mogoče izvršil samomor v hipni blaznosti. Star je bil 62 let.

Celjski Slovenci, pozori! Dijaška kuhinja v Celju, o kateri bo treba govoriti še marsikaj, je bila letos večkrat predmet časnikarskega razpravljanja. Vsled tega in iz drugih vzrokov se vrši v petek, 15. marca, ob 5. uri popoldne izredni občni zbor v sejni dvorani celjske posojilnice. Iz drugega vira izvemo, da je bila kritika o tem zavodu večkrat populoma neumetljena, krivčena in diakom, ki so postali prešerni, morda bolj škodljiva nego koristna; o tem pa še spregovorimo jasne besede poznaje. Danes opozarjam celjske rodnjave na okolnost, da neki gospod — Poskušen samomor. Jožef Belantič, mestni uslužbenec v Gorici, si je prezel vrat z britvijo, vendar je še upanje, da ozdravi. Baje se mu je omračil um.

Obdolžena detomera je bila Antonija Nardin iz Bakovice na Goriškem in je že presedela nekaj časa v preiskovalnem zaporu. Zdaj se je izkazalo, da je prišel otrok predčasno mrtev na svet.

Roko si je zlomil 32letni delavec Martin Miklavec v Trstu. Moral je v bolnišnico.

Zaradi dvoboja sta bila obsojena na Reki odvetnik dr. Toth in poslanec Zanella, ki sta se dvojevale 28. januarja 1906. Prvi je dobil 5, drugi pa 4 dni. Toth se je pritožil proti kazni.

Poskušen umer in samomor. V Dolenji Dragi pri Reki je prišel v soboto popoldne 66letni čevljari Pavel Bezjak pisan domov in se začel prepriati z ženo. Ko je hči Amalija čula v sosednjo hišo vpitje in krik, hitela je domov in našla očeta v zadnjih dneh pod oknom, mater pa vso ranjeno in krvavo. Bezjak je ženo z nožem obkljal in se nato vrgel skozi okno I. nadstropja. Morilec in samomorilec je kmalu umrl za poškodbami, ženo pa so prepepljali v reško bolnišnico zdraviti.

Poskušen samomor zaradi slepote. V Sečih pri Reki si je hotel z britvijo prerezati vrat 39letni mornar Martin Lukšič, ki je po 25letnem mornarskem delu nenašoma oslepel. Težko ranjenega so prepeljali v reško bolnišnico.

Samomor vojaka. V Ore-hovici na Hrvatskem se je ustrelil sanitetski vojak Josip Hećmovič. **Prijet morilec.** V Ljubljani pri Kustošiji na Hrvatskem je pred 4 tedni bila umorjena 72letna Ana Bičan ič in o morilecu ni bilo nobenega sledu. V nedeljo je v Zagreb v okrožno blagajno vlomljene Marko Majesič, ki so ga kmalu nato ajetirali. Pri zaslivanju vlomilca je sodnik primerjal njegov obraz s popisom obraza morilca Bičaniceve in prišel do zaključka, da mora biti Majesič ta morilec. Poizvedovanja so dognala, da je Majesič res umoril staršo. Hudo ga bodo priplili.

Črevili in rokavice se po-draže znova za 20 do 25 odstotkov.

Posloviti se je hotel. Ko je predsinčnjem stražnik na Dunajski cesti zaradi beračevanja aretoval nekega postopača in ga peljal po Prešernovih ulicah, ni bil ta s svojim spremstvom nič posebno zadovoljen in se je hotel določno posloviti priklivniši se rekoč: "Lahko noč, gospod stražnik!" V tem je pa že tekel, kar so ga nesle noge, ker je bil pa stražnik urnejših nog, je stekel za

denar za cerkvene potrebe, da se plačajo z njim svečarji, misarji, kleparji, zidarji itd. Dobro, to smo vzel na znanje. Znano pa je nadalje, da ima grizki župnik razen tega še jako lepih dohodkov, nameč za sv. maše, krste, pogrebe, poroke itd., kajti tozadenvi računi grizkega župnika so — kakor obde znano — slani in zabeljeni in zaradi njih je moral slišati že marsikatero gremko besedo. Radi bi torej vendar vedeli, za kaj se navedene lepe vsote porabijo? Župnik trdi nadalje, "da smo v teku petih let že mnogo lepega pripravili". Da, da, se potrdi, da je sedanj grizki župnik v petih letih, kar je v Grizah, že mnogo pripravil in uspehi njegovih priprav gotovo ne bodo izostali. (Čestitamo! Op. ured.) Župnik nadaljuje, "da zbiramo (!) sedaj milodare za othajilno mizo". Ali jo ne morete plačati iz svojih ogromnih dohodkov, ali morate farane za vsako stvar nadlegovati? O tem pa župnik nič ne omeni, kaj vse so brez nadlegovanja faranov pripravili njegovi predniki, da mu je bilo mogoče vsesti se v pripravljeni topognezdo! Na koncu potrdi grizki župnik še svoje hujskanje zoper naše poštene slovenske liste. Značilni za sovražnost in omiku grizkega župnika so tudi izrazi, ki se rabijo v navedenem "Slovenčevem" dopisu, kakor: Strupen članek, laži, hinavski dopisnik, butelj, lažljivi dopisnik, grda laž, ostudna laž, hinavec itd.; kaj ne, to so res žlahne cvetlice in župnikovega vita? Značilno za vladajočnost tega dušnega pastirja je tudi dejstvo, da so se farani že opetovano pozivali, da naj gredo vse v Grizah k spovedi, da jih bo župnik bolj "spoznal" (aha), in ko smo si pred kratkim v Grizah ustanovili svojo Kmetsko posojilnico, se je tudi sitni župnik hotel vtikati vmes in spraviti našo mlado posojilnico pod klerikalno komando. Svetovali bi grizkemu dušnemu pastirju, da naj pazno prečita pastirski list kremonškega škofa in da si naj besedo za besedo globoko vtišne v svoje razburjeno srce.

Zaradi točenja piva-pod-čepnice je celjsko sodišče obsojilo natakarici Vidovič in Čonč, prvo na deset, drugo na tri dni zapora.

Voz z dvema konjem je izginil nekemu lesotržcu iz Reči pred Vrečevje gostilne v Vojniku.

Poskušen samomor. Jožef Belantič, mestni uslužbenec v Gorici, si je prezel vrat z britvijo, vendar je še upanje, da ozdravi. Baje se mu je omračil um.

Obdolžena detomera je bila Antonija Nardin iz Bakovice na Goriškem in je že presedela nekaj časa v preiskovalnem zaporu. Zdaj se je izvojevala odločilna bitka v rusko-turški vojni, dva japonska častnika — podpolkovnik Kawaj in poročnik Kacemura, da si ogledata bojišče, na katerem so Rusi izvojevali bolgarsku narodu svobodo izpod turškega jarma. Japonce je spremljal bolgarski častnik Kawaj in Kacemura sta z velikim zanimanjem ogledovala bojišče in zgradbe, ki so postavljene v spomin russkim junakom, ki so padli za svobodo Bolgarske; posebno jih je zanimal relief, predstavlja oblega jeno Plevne, ki ga je podaril bivši generalisimus ruske vojske v rusko-japonski vojski, Kuropatkin. Ko sta si japonska oficirja ogledala spomenike russkim junakom, mavzolej in druge znamenitosti, sta se informirala — oba nameč govorita izvrstno russki —, na čigavo iniciativno in s čigavimi sredstvi so se zgradili vsi ti spomeniki. Ko sta izvedela, da se je vse to izvršilo po iniciativi Bolgarov in z bolgarskimi sredstvi, je rekel podpolkovnik Kawaj: "Bolgarska se je dobro oddolžila svojim osvoboditevom Russom, izgradivši te prekrasne spomenike, trajne priče russkega junashča v slavnem Plevenski epopeji." Nato sta se Japonci odkrila, se priklonila pred "Gomilu generala Stobeljeva" ter odša.

Hrvatski sabor. V hrvatskem saboru se nadaljuje razprava o proračunu. V včerajšnji seji je zbornica sprejela predlog, da se razdeli notranji oddelek deželne vlade v dva oddelka; sprejet je bil tudi predlog, naj vlada uredi po deželi gledišča in to »svrhu postavi v proračun potrebnih znesek. Ko so se rešili nekatere manj važne točke, je jeli sabor razpravljati o duhovniški beri. Proračunski odsek je nameč predlagal, naj vlada v sporazumu s škofijskimi ordinarijatom uredi vprašanje o duhovniški beri. O predmetu je govoril poslanec dr. Vrbanić, ki je v svojem govoru naglašal, da je že skrajni čas, da se odpravi bera, ki je zgodil ostanek srednjega veka. To je v interesu naroda, kakor duhovčine same. Rešitvi tega vprašanja se je dosedaj upiral škofijski ordinarijat, za to bo treba ne glede na ta faktor stvar urediti. V imenu Starčevičancev je izjavil dr. Bauer, da je treba to vprašanje rešiti samo v sporazujenju z ordinarijat m. Na to je govoril predsednik "Hrvatske ljudske napredne stranke" dr. Lorković, ki je v stvarnem govoru dokazal, da je bera zastarella ustanova in je predvsem nedostojna za duhovčino. Ker je obenem tudi veliko breme za ljudstvo, zlasti za to, ker berivo ni enakomerno in razmerno razdeljeno, je že skrajni čas, da se vprašanje o beri reši tako, da bo v korist ljudstvu in duhovčini sami. Za odsekov predlog so glasovali samo napredujaki in poslanici Marjanović, Vrbanić in Barbović. Sprejet je bil dr. Bauerjev dodatni predlog.

Črevili in rokavice se po-draže znova za 20 do 25 odstotkov.

Posloviti se je hotel. Ko je predsinčnjem stražnik na Dunajski cesti zaradi beračevanja aretoval nekega postopača in ga peljal po Prešernovih ulicah, ni bil ta s svojim spremstvom nič posebno zadovoljen in se je hotel določno posloviti priklivniši se rekoč: "Lahko noč, gospod stražnik!" V tem je pa že tekel, kar so ga nesle noge, ker je bil pa stražnik urnejših nog, je stekel za

njam in kmalu sta bila skupaj. V osebi "dostojnega" berača so potem kontinentali 28letnega vaganta, izčurenega pekovskega pomočnika in stare loke, ki ni bil nič manj kakor osemkrat zaradi tativne kaznoven in je skusil še dvakrat prisilno delavnic.

Stari znamec, pekovski vajenc Silvester Zajec iz Dola, o kojem smo pred kratkim poročali, da je v svoji domovni občini pobegnil izpod policijskega nadzorstva, se je prikobil v Ljubljano in pri gospa Bizjakovi vstopil v pouk. Fantu pa ni bilo na tem, da se izuči, ampak mu je bil glavni smoter priti do drobiža. Ko je včeraj došel za 18 K kruha, je postavil vozček in jo odkuril z denarjem v svet.

Delavska gibanje. Včeraj se je odpeljalo z južnega kolodvora v Ameriko 29 Macedoncev in 40 Hrvatov. V Heb je šlo 60, v Inomost 29, v Beljak pa 30 Hrvatov.

Izgubljene in najdenje redi. Branjevka Apolonija Zerzutovou je izgubila črno denarico, v kateri je imela 20 K denarja. — Neki gospod je izgubil bankovec za 10 K. — Gde Marija Šašterščeva je izgubila denarico, v kateri je imela okoli 10 K denarja. — Neka dama je izgubila srebrno, znotraj pozlačeno tobačnico, vredno 24 K. — Najdena je srednja vsota denarja, katero dobi izgubitelj nazaj pri Salezijancih na Rakovniku.

Izgubil je neki gospod 13. t. m. po Wolf vih. Prešernovih ulicah, Dunajski cesti mimo sodniškega palaca proti južnemu kolodvoru, okrogel zavitek, v katerem so se nahajali različni pisemski papirji, pivnik, dva monograma, rdeči svinčnik ter carinske tiskovine. Kdor ga je našel, naj bi bil tako prijazen ga oddati v trgovini K. Till.

Jugoslovanske vesti. Japonski na Bolgarskem. Kakor čitamo v sofijskem "Dnevniku", sta dosegla 7. t. m. v Plevno, kjer se je izvojevala odločilna bitka v rusko-turški vojni, dva japonska častnika — podpolkovnik Kawaj in Kacemura sta z velikim zanimanjem ogledovala bojišče in zgradbe, ki so postavljene v spomin russkim junakom, ki so padli za svobodo Bolgarske; posebno jih je zanimal relief, predstavlja oblega jeno Plevne, ki ga je podaril bivši generalisimus ruske vojske v rusko-japonski vojski, Kuropatkin. Ko sta si japonska oficirja ogledala spomenike russkim junakom, mavzolej in druge znamenitosti, sta se informirala — oba nameč govorita izvrstno russki —, na čigavo iniciativno in s čigavimi sredstvi so se zgradili vsi ti spomeniki. Ko sta izvedela, da se je vse to izvršilo po iniciativi Bolgarov in z bolgarskimi sredstvi, je rekel podpolkovnik Kawaj: "Bolgarska se je dobro oddolžila svojim osvoboditevom Russom, izgradivši te prekrasne spomenike, trajne priče russkega junashča v slavnem Plevenski epopeji." Nato sta se Japonci odkrila, se priklonila pred "Gomilu generala Stobeljeva" ter odša.

Carjevo bogastvo. Nedavno je izšel na Ruskem koledar, ki je navaja carjeve dohodke. Koledar je bil takoj zaplenjen, vendar se je zvezdel za približno bogastvo ruskega vladarja. Car dobiva svoje dohodke iz državne zakladnice, iz carskih domen (nekajnih cerkevnih zemljišč) in iz kabinetnih posestev. Iz državne zakladnice dobiva car na leto 30 milijonov kron. Nekdanja cerkvena posestva, ki so sedaj last russkih vladarjev, imajo večji obseg kot cela Irška. Dve tretjini teh posestev so neizmerni gozdovi, in samo iz gozdov Belovec se pruda na leto dva milijona kubičnih metrov drv. Najboljši vinograd na Rusku so carjeva last, ki dajejo na leto 3 milijone čisti dohodkov, nadalje so carjevi najboljši rduški (vseh je nad 100). Iz cerkvenih posestev se je izplačalo od Aleksandra I. do danes russkim carjem 500 milijonov, a 106 milijonov so plačali odkupnine nekdanji kmetiški sužnji. Glavnice nosijo carju seveda ogromne obresti. Kabinetna posestva so tako velika, kakor cela Francija.

Znamenita dvestoletnica. 20. januarja je preteklo dvesto let, kar je umrl kardinal Leopold grof Kolonič († 20. jan. 1707.) Poleg Starhemberga in kralja Sobieskega je bil Kolonič najznamenitejša oseba, ko so Turki leta 1683 oblegali Dunaj Turški poveljnik Kara-Mustafa se je bil zaklep, da bo Koloniču z lastno roko odsekal glavo, kadar dobi Dunaj v roke. Ko so premagani Turki zbežali od Dunaja, so krščanski juuaki pobirali v turških šotorih bogate zaklade. Tudi škof Kolonič je prišel v tabor in si izbral delež, ki mu dela čast. V turškem taboru je zmanjšalo ostalo do 500 zasluženih otrok, starčkov in žen. Teh se je Kolonič usmilil rekoč: "To je moj plen!" in jih vzel v svojo skrb. Kolonič je bil iz hrvatske rodotvorne, ki je čez 200 let imela v posesti tudi star grad v Slivnici pri Mariboru.

Šekspirova slika v vaški krömi. 15 km od angleškega mesta Darlingtona stoji staro gostilno, ki je vedno prehajala od očeta na sina. In od pamтивka je visela v gostilniški sobi stara oljasta slika v hrastovem okviru. Nihče se za sliko ni brigal, ker je že polpopoloma začrnela. Nedavno je zašel v gostilno neki gospod iz mesta. Zapazil je sliko, jo vzel s stene ter spozljal na sliki Šekspira iz mlađih desetih let petnajstega stoletja, ko je bil Šekspir star 30 let. Strokovnjak Hristie je cenil sliko na 75 000 do 100 000 K. Slika je lastnik dal hraniti v banko.

Izpred sodišču. Kazenske obravnave pred doželnim sodiščem.

Pomeverjenje in tativna. Alojzij Drnovšek iz Tržiča je služil pri kantinerju Goršetu v Ljubljani

za hlapco. Leta 1904 ob času orožnih vaj, je poneveril tri, od rezervistov Vilibalda Rusa, Ivana Verbiča in Franceta Keleta mu v shranjenje zaupane kovčge z oblike in perilom vred, v skupni vrednosti 120 K 60 v. Takoj po odhodu rezervistov na orožne vaje je zapustil službo in zastavil zaupano mu blago pri nekem peku za 20 K, ter se podal v Štanjel na Primorsko. Lansketo leta je pa tudi v Tržiču svoji službeni gospodin izmaknil razne blage v skupni vrednosti 27 K 30 v. Obsojen je bil na 6 mesecov težke ječe.

Ti mene, jaz tebe. Posestnik Jožef Kirin in bajtarja sin Gregor Pavlovec sta se v Škrlovi gostilni v Knežaku sprla. Prvi je udaril Pavlovca z roko po obrazu. France Kirin, nečak Jo

Foulard-svila

po 65 kr
po gl. 370
metri za
bluze in
obleke. Franko in že ocenjeno se
posluje na dom. Bogata izbera vzorcev se
posluje s prvo posto Tovarna za svila
Wenneberg, Zürich.

Sarg strjeno in tekoče
glicerin-*mijo* napravlja kozlo
belo in nežno.
Dobi se povsod.

Javna zahvala.

Podpisani odbor se usoja izreči svojo najtoplješčo zahvalo vsem častitim daram in gospodom, ki so s svojim sodelovanjem pripomogli, da je **Gregorčičev večer** v Mestnem domu, dne 10. t. m. uspel toli častno za slavnega pokojnika in za "Splošno slovensko žensko društvo v Ljubljani". Po sebi pa se zahvaljuje gospo. Olgi Kobau za deklamacijo, gospici Jos. Šušteršičevi za petje, gospici H. Kilarjevi za igranje na klavirju, c. g. Fr. Ks. Mešku za prolog, gosp. P. Grošljuž za krasno predavanje, g. dr. G. V. Serneku za solopjetje, oddelku slavnega pevskega društva "Merkur" in gospodu povodovju Al. Sachsu za pevske točke, sl. "Glasbeni Matici" za njen naklonjenost in pomoč, nadalje tvrdki I. Naglašovi za dekoriranje odra in mobilje, g. mestnemu vrtnarju V. Hejnici za okusno aranžiranje zelenja in gmilčevja, g. J. Bahovec za Gregorčičev kip, prebl. gosp. mestnemu županu Iv. Hribarju za brezplačno prepričeno dvorano i. dr., uredništvu "Slovenskega Naroda" in "Lainbacher Zeitung" za prijazna poročila ter končno sl. občinstvu, ki je v tako obilnem številu posetilo našo slavnost.

Za odbor "Sploš. slov. žensk. društva"

Franca dr. Tavčarjeva, predsednika.

Minka Govekarjeva, tajnice.

Borzna poročila.

Ljubljanska

"Kreditna banka v Ljubljani".

Uradni kurzi dun. borze 14 marca 1907.

	Dinar	Blag.
1% majsk. renta	18.95	99.15
1% srebrna renta	100.00	100.20
1% avstr. kronska/renta	99.00	99.20
1% zlata	116.80	117
1% ogrska kronska renta	94.60	94.80
1% zlata	112.70	112.9
1% posojilo drž. Kranjske	98.50	99.50
1% posojilo mesta Spiljet	104.50	101.50
1% bos.-herc. železniško posojilo	99.85	100.85
1% čedka dež. banka k. o.	100.55	
1% zast. pisma gal. del. hipotečne banke	100.75	
1% pšt. kom. k. o. z 10% pr.	100	
1% zast. pisma finančn. branilnicke	100.80	
1% zast. pisma ogr. cent. dež. branilnice	100.80	
1% z. p. ogr. hip. ban. obli. ogr. lokalni železniški d. dr.	100.80	
1% obli. češke ind. banke	100.80	
1% prior. lok. želez. Trst. Poreč	99.90	
1% prior. doleženskih žel.	98.75	99.75
1% prior. juž. žel. kup. 1/4	80.50	80.50
1% avetr. pos. za žel. p. e.	99.50	100.50
Brzeke		
Grečke od 1. 1890/4	153.25	154.25
od 1. 1864	265	267
tzske	160	162
zem. kred. I. emisije II.	170	172
ogr. 1/2	272.50	282.50
ogr. 2/2	249	259
ogr. 3/3	93	106.50
ogr. 4/4	183.75	184.75
ogr. 5/5	218.00	228.00
ogr. 6/6	148.25	149.25
ogr. 7/7	265	267
ogr. 8/8	160	162
ogr. 9/9	279.50	280.50
ogr. 10/10	282.50	283.50
ogr. 11/11	244	245
ogr. 12/12	755	767
ogr. 13/13	610	611
ogr. 14/14	26.50	28.50
ogr. 15/15	56	60
ogr. 16/16	84.50	90.50
ogr. 17/17	490	500
Grdine		
južne železnice	148.10	149.60
državne železnice	676.75	676.75
avr.-ogr. bančne del.	762	763
avr. kreditne banke	176.2	181.50
Ogrske		
Zivnostenske	804.75	805.75
Premogokop v Mostu (Bršl.)	244	245
Alpinske montane	755	767
Práške žel. ind. dr.	610	611
Gina-Muršay	2610	2616
Trboveljske prav. države	562.50	563.50
avr. orodne tovr. države	280	283
čedke stakorne države	563	567
Venecija	138	140.20
kr. cekci	11.86	11.40
čedki	18.10	19.13
čedki	23.52	26.60
čedki	24.10	24.15
čedki	17.72	17.92
čedki	96.35	96.55
čedki	8.68	8.74
čedki	4.84	5

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 14. marca 1907.

Torznica.

Plenica na april	50	kg	K	7.54
oktober	80	kg	K	7.86
aprili	50	kg	K	6.71
Koruna	50	kg	K	5.24
julij	50	kg	K	5.89
aprili	50	kg	K	7.61

Mirene

Ustanovljena leta 1854.

priporoča slavnemu občinstvu in spoštovanim gospodarskim svoje izberne.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 650 m Srednji srednji stek 750-0 mm

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nabo
18. 9. av.	737.0	-2.7	sl. jvsh.	Jasno
14. 7. aj.	734.2	-6.8	sl. jvsh.	oblačno

Srednja včerajšnja temperatura: -2.6° normalne: 31° Padavina v mm 0.0.

Zahvala.

Za presrčne dokaze sožalja povodom bolezni in smrti našega preljubega brata, strica in svaka, gospoda

Karla Fabianija

trgovca

kakor tudi za krasne vence in mnogočasno spremstvo v Kraju in Škofiji Loka se zahvaljujejo vsem dragim sorodnikom, prijateljem in znancem

904

zahvaljujoči ostali.

V Ljubljani, dne 6. marca 1907.

Staro mrežo

s koli za ograjo kupi

Ivan Zakotnik
tesarski mojster na Dunajski cesti 40.

Ustanovljeno leta 1842.

ČRKOŠLIKARJA, SLIKARJA
NAPISOV IN GRBOV 1907

BRATA EBERL

LJUBLJANA, Miklošičeva cesta št. 6.

Telefon št. 154.

Izšla je knjiga
Kralj Matjaž.

Povest iz protestantskih časov na Kranjskem.
(Ponatis iz "Slov. Naroda".)

Lična brošura obsega 363 strani ter obdeluje v zanimivi poviški kmetijev pust na Vrhniki in okolici ter napad na samostan kruški menihov v Bistri.

Cena 1 K, s poštino 1 K 20 vin.

Dobi se edino pri

L. Schwentnerju, knjigarju
v Ljubljani, Prešernove ulice.

F. M. NETSCHEK

c. kr. dvorni dobivatelj

Pri veliki tovarni

Resljeva cesta 3 Ljubljana Sv. Petra cesta 37

priporoča svojo ravnokar došlo velikansko

zalogu spomladanske konfekcije

za gospode, dame, dečke in dekle.

Najnižje cene.

906-1

Vsek član ima po proteku petih let
pravico do dividende.

Mesečno sobo

z brambo pri boljši obitelji, v bližini
Marjanega trga 16. soliden gospod.

Ponudbe pod "soliden" na upravi-
ništvo "Slov. Naroda".

Mesarski učenec

zdrav in krepak, star 14—16 let, po-
tenjani starček, ki je dovršil ljudsko šolo,

sprejme takoj Minko Kos, mesar in
posestnik v Idriji.

Učenec

primerno izbrazen, dobre rodbine, go-
takej sprejme v trgovino z mešanjem

blagom J. Pretnar na Bledu. 839—5

Gospodje in dame!

Velikansko skrivo sredstvo in pojazilo na

obutnik ljubezeni pri obih spolih se razpo-
šija di-kretno za 3 K v znakih pod naslovom

"Ščetka 1907" posta restante Ljubljana.

Popoloma nekodajivo, uspeh takoj brez

dvoma. Na tisoče zahvalnih pisem. 776 9

Sprejme se takoj

trgovski pomočnik

popolnoma zmožen železniške in špe-
cerjske stroke pri J. Kraševicu v

Zalcu.

Stroj za praženje kave

(Kugelbrenner) skoro nov, v popol-
noma rabnem stanu, se ceno preda.

Natančneje se izve pri Josipu

Weibl, klučavnicački mojster, Ljub

Pohištvo.

Zeta s 4 fotelji in druge reči so naprodaj na Opferski cesti št. 10, L nadstropje.

Ogleda se lahko vsak dan. 855 1

Kotlar

uren in spreten, ki zna dobro izdelovati eevi in kolena iz tenke pločevine, se sprejme takoj.

803-2

Ponudbe z izpričevali na upravn. „Slov. Naroda“ pod „kotlar“.

Službo

gozd. in poljskega čuvaja

oddajo takoj občina Zgornja Šiška. Mesečne plače 30 krov. Prednost imajo oročniki v pokoju.

876-1

Ponudbe je poslati podpis. uradu.

Zupanstvo obč. Zgornje Šiške dne 13. marca 1907.

Ivan Zakotnik.

!! Največji uspeh novega časa !!

je znameniti

3678-27

Oes. kr. avstrijske

državne železnice.

Izvod iz voznega reda.

Veljavien od dne 1.

Odhod iz Ljubljane juž. žel:

7-16 zjutraj. Osebni vlak v smeri: Jesenice, Gorica c. kr. drž. žel., Trst c. kr. drž. žel., Celovec, Glandorf, Salzburg, Inomost, Linc, Budejvice, Praga.

7-17 zjutraj. Osebni vlak v smeri: Nove mesto, Straža-Toplice, Kočevje.

7-20 popoldne. Osebni vlak v smeri: Jesenice, Gorica c. kr. drž. žel., Trst c. kr. drž. žel., Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, Salzburg, Inomost, Bregenc.

7-25 popoldne. Osebni vlak v smeri: Nove mesto, Straža-Toplice, Kočevje.

4-00 popoldne. Osebni vlak v smeri: Jesenice, Gorica c. kr. drž. žel., Trst c. kr. drž. žel., Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, Štajer, Linc, Budejvice, Praga, Dunaj zahodni kolodvor.

7-08 zvečer. Osebni vlak v smeri: Nove mesto, Kočevje.

7-25 zvečer. Osebni vlak v smeri: Trbiž.

10-23 ponoči. Osebni vlak v smeri: Jesenice, Gorica c. kr. drž. žel., Trst c. kr. drž. žel., Beljak, Inomost, Monakovo.

7-08 zvečer. Osebni vlak v smeri: Nove mesto, Kočevje.

7-25 zvečer. Osebni vlak v smeri: Trbiž.

8-44 zjutraj. Osebni vlak iz Novega mesta, Kočevje.

Dohod in Ljubljano juž. žel.:

7-28 zjutraj. Mešani vlak v Kamnik.

2-05 popoldne. Mešani vlak v Kamnik.

7-10 zvečer. Mešani vlak v Kamnik.

10-45 ponoči. Mešani vlak v Kamnik. (Gonev v oktobru in le ob nedeljah in praznikih.)

Bohd v Ljubljano drž. kolodvor:

8-49 zjutraj. Mešani vlak iz Kamnika.

10-55 popoldne. Mešani vlak iz Kamnika.

8-10 zvečer. Mešani vlak iz Kamnika.

9-55 ponoči. Mešani vlak iz Kamnika. (Gonev v oktobru in le ob nedeljah in praznikih.)

(Dohodi in dohodi so naznačeni v sedežu evropskem dnu.)

C. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu.

I. Schwentner

knjigotržec

v Ljubljani, Prešernove ulice št. 3.

Naznanjam, da sem prevzel od „Národné Tiskárne“ v Ljubljani v izključno razprodaju Jurčíčeve brane spise, potem letnike in posamezne številke „Ljubljanskega Zvona“ in vse one knjige, katere so izšle v aložbi „Národné Tiskárne“. — Te knjige so:

Josipa Jurčíča zbrani spisi, zvezek I. do XI. broširani à 60 kr., elegantno vezani à 1 gld.

Posamezne številke „Ljubljanskega Zvona“ po 40 kr. Zbirka zakonov. I. Kazenski zakonik, vezan à 3 gld.

Zbirka zakonov. II. Kaz. pravni red, vezan à 2 gld. 80 kr.

Zarnikovi zbrani spisi I. zvezek, broširani à 50 kr.

Dr. Nevesekdo: „4000“. Povest, bro. à 50 kr.

A. Čakero: Inlet v Garigrad, bro. à 20 kr.

Turgenjev: Otoči in sinovi, Roman,

broširan à 50 kr.

— Štiri novele, bro. à 20 kr.

Beneš-Treibitsky: Blodne duše. Roman, broširan à 70 kr.

Po znanih cenih priporočam: Franz Kocbek, Pregovori, prilike in reki. Prej

50 kr., sedaj samo 30 kr.

Sprejemam tudi naročila na vse modne žurnale, na vse domače in tuje časnike ter knjige.

Osebni kredit za uradnike,

častnike, učitelje itd. Samostojni hranilni in posojilni konsorcij uradniškega društva dajo po najugodnejših pogojih tudi na vratila na dolge obroke osebna posojila. Agenca so izključeni. Naslove konsorcijev naznana brezplačno centralno vodstvo uradniškega društva Dunaju, Wipplingerstrasse 25. 31-18

Jurist

in primerno službo v pisarju.

Naslov pove iz prijaznosti upravn. „Slov. Naroda.“ 873 1

Mlad trgovski pomočnik

star 20 let, več sloven-koga, nemškega, hrvaškega in ogrskega jezika, izučen špecijske, manufakturne, moderne in galerantske stroke, želi v tku 6 tednov ali še poprej službo premeniti. — Naslov pove upravn. „Slov. Naroda.“ 842-2

Sive koroške kose

izdeluje tovarna za kose

Karel Zeilinger

v Himmelbergu

iz najboljšega koroškega litiga jekla v poljubnih oblikah in množini.

819 2

Cene in vzorci kos se pošiljajo na zabetanje franko.

Vljudno se priporoča

trgovina

s klobukij in črevljiji

Ivan Podlesnik ml.

Ljubljana,

Stari trg štev. 10.

Velika zaloga, solidno blago.

3512 Cene zmerne. 48

Kdor

zemljišče

ali kupčijo

vsake vrste

kakor tvornice, hiše, vile, zemljišče, pensionate, graščine, mline, opokrnice, hotele, gostilnice, kmetska posestva rad prodal hitro in diskretno ali rad najel načja posojilo, naj se le najprej zaupno obrne na prve vrste strokovno strogo rehno in

največje podjetje

Mednarodni kupčijski kurir

(Internaz. Geschäfts-Courir)

v Gradcu, Elisabethstrasse 16.

Zastopstva po vseh deželah Avstro-Ogrske in po sosednjih državah. Uradnik je takoj na mestu in če je treba brezplačno obisk zaradi natančnejše denavitve in ogledanja, prosimo za takojšnje obvestilo.

53-29

Trgovina s papirnim in galanterijskim blagom

J. TONI

Ljubljana

Sv. Petra cesta št. 31

priporoča 837-1

svojo zalogo pismenega, pisarniškega, ovijalnega in barvastega papirja ter kuvert razne oblike in velikosti. Trgovske knjige in vse šolske potrebščine. Albumi za slike in razglednice ter povezije. Denarnice, listnice in ročne torbice.

Velika izbira

velikonoč. in umet. razglednic.

Trgovski pomočnik

in

učenec

iz dobre rodovine in s primerno izobrazbo se tako sprejmeta v trgovino z mešanim blagom Ivan Modic

v Novi vasi pri Rakeku. 829 3

Že nad 30 let obstoječa, dobro lidoča

trgovina

mešanega blaga

s trafiko in žganjetočem

v večjem trgu zraven farne cerkve se odda z zalogo ali brez zaloge

tako v najem radi preoblega posla

pri drugem podjetju. 804-8

Vsa tezadvena vprašanja sprejema

Janko Popović, trgovec v Češkičici

pri Rakeku.

Vrlo zmožen ogrski mila za pove

moče idče za prodajo svojega pre

dobro renomiranega izdelka kavijo

zmožnega

zastopnika ali kupca

pri pekarji v Ljubljani in na Kranjskem dobro uvedenega.

Ponudbe na upravičvo „Slov.

Nar.“ pod šifro „Farina“. 840-1

U najem!

Enonadstropna hiša

z gostilno in trgovino

oboje dobro uspevajoče, bližu železniške postaje v Istri se radi rodbinski razmer

daje v najem.

Naslov pove upravičvo „Slov.

Nar.“. 845-2

Generalno zastopstvo

za vsa mesta na Kranjskem odda edina najodličnejša kemična tvornica za neko v vsaki hiši potrebito sredstvo.

Naj se oglasio samo dobro vpeljani solventni trgovci pod šifro „F. Z.“ na upravn. „Slov. Naroda“. 892-1

Prostovoljna prodaja.

V konkurzno maso zapuščine po umrlem Francetu Kočarju z Jesenic spadajoče specerijalo in drugo blago, cenoeno na 1121 K 55 v, proda se en bloc najboljšemu ponudniku.

§ 1. Konkurzna masa ne jamči ne za kakovost ne za množino prodanega blaga.

§ 2. Sprejemajo se ponudbe črez, za in pod sedno cenilno vrednostjo.

§ 3. Ponud